

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

SÄRKELÄ, TUUKKA: Äidin raskaudenaikaisen unettomuuden vaikutus äidin ensikokemukseen vauvasta

Syventävien opintojen kirjallinen työ
Synnytys- ja naistentaudit
Huhtikuu 2017

Äidin raskauden aikana ja synnytyksen jälkeen muodostama suhde lapseen on tärkeässä roolissa lapsen hyvinvoinnin kannalta. Tiedetään, että esimerkiksi mielenterveydelliset ongelmat vaikuttavat äidin ja lapsen väliseen suhteeseen heikentävästi. Unettomuuden vaikutusta äitiin ja lapseen raskauden aikana taas on tutkittu vähän. Suurin osa äideistä kokee raskauden aikana uniongelmia.

Tutkimuksen tarkoitus oli tutkia äidin raskauden aikaisten uniongelmiensa vaikutusta ensikontaktiin vauvan kanssa. Hypoteesina oli, että äidin kokemaan ensikontaktiin vaikuttaisi unettomuus ja uniongelmat raskauden aikana.

Tutkimuksen aineistona käytimme osaa FinnBrain-tutkimushankkeen aineistosta. Unen puutetta ja unen laatua mitattiin tietyillä kysymyskaavakkeen kysymyksillä. Ensivaikutelmaa taas mitattiin kysymyksillä, missä äitiä pyydettiin kuvailemaan adjektiivein vauvaansa. Lisäksi käytössämme oli tietoja äidin siviilisäädystä, aikaisempien synnytysten määrästä ja tavasta. Vastauksista tehtiin statistiset analyysit.

Tutkimuksessa keskityttiin unettomuuden, päiväsäsymyksen, unen keston, unen puutteen ja unen laadun mahdollisiin vaikutuksiin ensikontaktiin. Statistisissa analyyseissa huomattiin, että erityisesti unettomuus ja unen laatu vaikuttivat negatiivisesti äidin kokemukseen lapsesta eli mitä enemmän unettomuutta ja unen laadun heikkoutta äiti koki sitä negatiivisemmin äiti arvioi lastaan. Äidin aikaisemmillä synnytyksillä oli myös vaikutusta ensikokemukseen. Unettomuus ei voimakkaanaakaan kuitenkaan heikentänyt äidin ensikokemusta vauvasta mikä antaa viitteitä joistain suojamekanismeista mitä äidillä on synnytyksen jälkeen.

Aikaisemmissa tutkimuksissa on viitteitä, että unettomuus itsessään on riskitekijä, esimerkiksi mielenterveydellisten sairauksien kehittymisessä. Lopullisten statististen analyysien mukaan erityisesti äidin aikaisempi synnytys vaikutti äidin ensikokemukseen vauvasta. Myös synnytystavalla oli vaikutusta siihen, miten äiti kuvaili lastaan. Uniongelmillä ei taas ollut niin paljoa vaikutusta ensivaikutelmaan kuin alun perin oltiin ajateltu. Tulokset antavat viitteitä siitä, että ensisynnyttäjillä on erilainen suhtautuminen vauvaan kuin aikaisemmin synnyttäneillä. Lisäksi nähtiin, ettei uniongelmillä ollut niin paljoa vaikutusta ensikontaktiin.